Ronnen Tzur
communication

24.1.17

גלובס

כשאין תחרות על חול ואבנים, רוכשי הדירות משלמים יותר

ממשלת ישראל, זו שטוכנה "להבנים יד לביס" ולהפטיר הבנטות של מיליארדי שקלים כדי לשווק כמה שיותר קרקעות מטרבמרות להקבת דירות, ממשיכה לשטור על המונופולים ועל ההיצע הנמוך בתחום המחצבות. התוצאה: עליית מחיר חוטרי הגלם במאות אחוזים בעשור האחרון. רשות ההגבלים העיסקיים: "בחודשים האחרונים אנו פועלים בשיתוף פעולה על רשות מקרקעי ישראל להוצאתן של מחצבות חדשות לשוק" / אלפי אליהו שאולי

מחצבה. "אפילו המצב שלפני חוק חובת המכרזים כבר היה עדיף" | אילן רגב

ה"קסם הבסיסי של עניין המחצבה בישראל עומד על כ-1.6 מיליארד שקל בשנה. עליו מוגנות בשוק השחרית לכל מיקומי הבנייה והסלילה בישראל, שהיקפו מגיע לכ-160 מיליארד שקל בשנה.

מחיר חוטרי הגלם דומה כאמור בסכומים בישראל פי יותר מ-10 בחוץ עשור, ואחת הסבירות החשובות בהקשר זה הוא זו של המחצבות, שנמסרן מידלדל והתחרות בענף קטנה, בגלל שיטרי המכנה.

בידים אלו מוגבשת הרשות להגבלים עסקיים המחזיק מעילה לרשות מקרקעי ישראל ("רמ"י") בתקנה שיכיאו את השוק למצב מרוא יחד, ובמיסוי של רבר יוריחו את מחיר חומרי הגלם.

בנוסף בשרשרת שנים והגזל ענף הנעבה כלי מרכזים מרוויים ביצוע סקרים ראיכלוגיים על שטחים ובמנו את הרגבותם הכלכלית לחבינה. לאחר מכן, הבדיחו אלו מול המרינה את ותבנון והבייאו רישיונות לחצבה במקום לאריך שנים.

ב-1993 נכנס לתוקף חוק חוכה המכרזים לענף, מתוך רצון לובא להתנגלות מונופולית ושקיפות יתר בשוק, לבחות ואת, ומאוכיות.

המרכזיות בענף – שפיר, מחצבי אבן, אבן חיר כמה שמונה שנים שייכת לחיישיקס אלאני בן לקבוצת שיכון ובינוי חמשן – מעט שאין עליהן חוכה מכרזים מכיון שהן בבר מבוצלות במחצבות שהוקיעו בתן מיליונים.

בסיפר של רבר, המחצבות הפעילות קובלו ואיכרה של עד 35 שנים ניסמת מעבר לוקטות הרישאה שלהן, בפסוד מבבדן, ואת מתבודה לחסכת מוכרת מהקרוכה במחצבות שהן הפעילו באותה עת לבריכה.

בשמה, מאז חובת המכרזים מחרוי באופן מחלש יוכנס שתרו בעצמם אחר אתרים לחפיבה ומעלו להחצבת רישיונות. בכך למנעה אמנם השוק עוד, שכן שמחי מחצבות חוזו לרשות הבריכה ומקבלו מרכי השוק גדול. בנוסה המחצבים הרדושים לחקמת עוד ועוד ריכוה, כביים תעשיות, עלות באופן ראשוני, מה בשעה שמספר המחצבות המעילות יחד מ-58 בשנת 2000 ל-27 בבן לשנת 2014.

רחם בלגיקס מסנה 2005 שבוק את שוק הפיבה בישראל, קבע כי מרחבי בענף עם משלי שוק רבים המוכל מחסר תחרות אחדות קיבוצית, מלאחר כך לרחמנה, חבת מחבני אבן חילשה על השוק באחר הגליל המערבי, הבות תעשיות אבן וסד חלשה על השוק הגליל המרכזי והגליל, חבות שמיד חלשה על אחר ירושלים.

בחלכות הרוח נקבע כי על הרשות להבגלים עסקיים יחד עם רמ"י לפרסם את הבללים בו ולהבביא לתחרות, שכיום בנעם ומרגה קיימת. ירוד לשנת שבאר המקרקעין.

"מכרזים למחצבות בשיעית מחיר למשתבן"

"אנו קוראים לפחיות מחצבות נוספות לאלתר בנמצות חוכנית לאמיתי להמחתת מחירי חומרי הגלם והעבר כמה אדם מספק כענף", כתב רגנס הביקש לפרץ שנאי מלשכת המחצבות לבחות הסיסק כפתיר עמי המחצבות.

"כל הגופים מסביבים שיש להגביר התחרות כענף ולהוסיף עוד מחצבות, הבעיה היא הרחרך", אומר רגנס. "באופר הבריבה שמה את ידה על אחוד רגנס, מנה בעניין זה לשמונה על הבגלים העסקיים, עריך מיכל הלשרין, בקריאה לבריבה לחרול מ"הלאומת מחצבות", לרבריו.

"המחצבות, אף שלבי הבלמה רחם מלגיקס יש לחקים ברבלי יחירת מחצבות מיוחדת. לעומת רגני, ברבלי מנבשים בעת תובנית לפיזיקי מחצבות לשנתיים הקרובות ואת לאחר שנאו 2013 תוכאר מכרזים ל-200 מחצבות.

רגני יחיו שהשוק אינו מנוחל בפי שנבריך, אך מתן שמתרחבות של מכרזים הנוכנים מרוצות מחיר לעמתבן רק יכולים להיות לשוק, ולא רק משום פיכלי מעניינת ברחם הנחל ביחתר ענינת. "בשוק מונעלים שוקנים שהם גם חברות ביצוע, ולכן ובייה במחיר הנמוך משמעותה שהן יכסרי לעצמן. כך חברות אחרות ישסרו המרינה הנבנה. הנשיכה הוא לחיב מכרזים לחצבה בכמויות רבות מאוד, כך שמעל בנות מסרמות תיכנן הנות בחיר המלוני הנבינה".

הבריחה הגדולה, לבמחה, הן החברות השלטה בשוק, שכן הרחבנולת בשוק לא הרחיבו היא מבריכה עכרן. לחרות זאת, בגיל הפמרה שהגישו הנבחרת לרשות להבגלים עסקיים הן מראות לפרחה השוק לחחרות ולשיוק מחצבות נוספות. לעמתם, מתיחה השוק תריבר עבחן עבדה הרישיון בחחום רק יחרום להן להכיל בשוק, כך שאין להן חשש אמיתי מתחרות.

"פירוק מונופולים"

תכונת רשות הגבלים עסקיים: "בחודשים האחרונים הרשות פועלת בשיתוף פעולה עם רשות מקרקעי ישראל להוצאתן של מחצבות חדשות לשוק. בעיקרון רחם שפרסמה רשות הגבלים עסקיים לאחרונה היא מראות לבחון פירוקם של מונופולים אזוריים בתחום המחצבות בסקרה שכרם אחר מחיר יחיר מאשר מחצבה אחת באחר שבו מבחר מצומצם של מחצבות.

"בטיחות הדרך מבעבה הרישה הרשות על עליית מחירי האגרגטים כתוצאה ממחסור במחצבות המקיימים תחרותיים בשוק. הקשר המחירתי הביקרי הוא ריבוזרות יתר של בעים שמחיריקים במחצבות. בעילה מגרעות הדרך של הרשות, מתוך 175 מפעלי בטון שנבחנו, 63 מהמחירים עם תחרות מרבעה של מחצבות, הבעיה מחריפה באשר לפעלי בטון אין מחצבה בבעלותם. כאשר כ-66% מהם מובלים מרבזרות במחה של מחצבות.

"מאז פרסום טיוטת הדוח חלחל מגעים עם רשות מקרקעי ישראל בביטחון לקדם מתרון לבעיה בעיקר על הדך של מחיקת מחצבות הרשות, ושינוי בבעלות של חלק מן המחצבות הקיימות".

הנוכחת רשות מקרקעי ישראל: "בפר הנאמן להגברה הריצע בשיוק מחצבות מסכרים מוסביים, רמ"י פועלת כל הנה לשכלול ולפיאור כללי ושיטת המכרזים מכלל ובמכרזי המחצבות בפרט. כל זאת כנוסף להחלטת הממשלה בנגרון שיטות יעיל הבטן ומשכל בעדרשי עבר מפריקנים של בנייה תשתיתית.

"סיכום בין מנהל רמ"י למנהלה על הגבות שיתוף הפעולה והתיאום בין המשרדים הן ביישום תכנית הענבות לשיוק מחצבות והן במכרזים הספציפיים. בימים אלו מובילה רמ"י מחינה מעמיקה המאמצת באמצעות יועצים חיצוניים מומחים ובשיתוף המחצבה על הגבלים והמחצבה על המחצבות, במטרה הן מחיתה את הדרך המתאימה למבדי המחצבות". ●

השחקניות הראשיות בענף המחצבות